

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/75/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519201078
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7519201078.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: N. H., narodený XX.XX.XXXX, H. Y. - H. XX, zastúpeného JUDr. Andreou Tkáčovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Magurská 3, proti žalovaným: 1/ V. J., T. XX.XX.XXXX, H. Ď. XX, zastúpená JUDr. Kristínou Piovarčiovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, 2/ I. J., T. XX.XX.XXXX, H. Ď. XX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 22. júna 2021 sp. zn. 18C/17/2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 22. júna 2021 č.k. 18C/17/2019-106.

Žalovaná 1/ má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalovanej 2/ sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 22. júna 2021 č.k. 18C/17/2019-106 žalobu zamietol, žalovanej 1/ priznal náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % a žalovanej 2/ náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa pôvodne domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, Y..Ú.. Ď.. Následne po zmene žaloby sa domáhal určenia, že nehnuteľnosti v spornom podiele patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej 1/ v podiele 1/2 k celku.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že na základe kúpnej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice č. N 55/2007, Nz 12932/2007, NCRIs 12943/2007 z 03.04.2007 notárkou N.. Z. B., G. G. Z. XX, Y., predávajúca I. J. predala kupujúcej V. H. nehnuteľnosti v k.ú. Ď., zapísané na LV č. XXX v podiele 1/2 za kúpnu cenu 250.000 Sk. K uvedenej kúpnej zmluve bola vyhotovená doložka o oprave z 02.05.2007, ktorá sa týkala upresnenia, že predávajúca je oprávnenou držiteľkou nehnuteľností. Vklad vlastníckeho práva na základe uvedenej kúpnej zmluvy bol Správou katastra Košice - okolie povolený dňa 03.05.2007 pod V 745/07. Zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 23.03.2007 zistil, že Slovenská sporiteľňa a.s. poskytla žalobcovi a žalovanej 1/ úver vo výške 250.000 Sk. Z čestného vyhlásenia K. Š. súd zistil, že menovaná vyhlásila, že v apríli 2007 prevzala od svojej sestry V. J. a jej bývalého manžela N. H. finančnú čiastku 250.000 Sk ako výplatu na svoj budúci dedičský podiel. Podpis menovanej bol osvedčený obcou Kuzmice dňa 21.10.2019. Z pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 14Pc/2/2017 súd zistil, že žalobca doručil súdu žalobu o vyporiadanie majetku manželov a navrhol prikázanie nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX do výlučného vlastníctva

žalovanej 1/ oproti vyplateniu sumy 20.000 €. Konanie je prerušené do právoplatného ukončenia tohto konania. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 19P/346/2013 súd zistil, že žalovaná 1/ dňa 19.11.2013 podala návrh na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Manželstvo bolo rozvedené rozsudkom z 24.01.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.02.2014.

4. Právne vec posúdil podľa ust. § 132 ods. 1, 2, § 133 ods. 2, § 143, § 37 ods. 1, § 41a ods. 1, 2, § 588, § 628 ods. 1, 2, § 46 ods. 1 a § 47 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

5. Súd skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na podanej určovacej žalobe a vzal do úvahy, že na súde už konanie o vyporiadanie BSM prebieha a je prerušené do vyriešenia otázky, či sporný spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam patrí do zaniknutého BSM, preto dospel k záveru aj s poukazom na rozhodovaciu prax súdov, že žalobca má naliehavý právny záujem na tomto určení.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že právny úkon je prejavom vôle, s ktorým právny poriadok spája vznik, zmenu alebo zánik práva a povinností účastníkov právneho vzťahu. Vôľa je nenahraditeľným elementom prejavu vôle. O nedostatok vážnosti vôle ide vtedy, keď sa zdánlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite než to ukazuje jej prejav. V § 41a ods. 1 OZ je upravená tzv. konverzia neplatného právneho úkonu. Akýkoľvek neplatný právny úkon, najmä však zmluva môže napriek svojej neplatnosti, ktorú už nemožno zhojiť obsahovať podstatné náležitosti iného právneho úkonu (zmluvy), ktoré ak vyjadrujú vôľu konajúcej osoby, spôsobujú konverziu právneho úkonu. Platí teda ten právny úkon, ktorého podstatné náležitosti obsahuje inak neplatný prejav vôle účastníka. Predpokladá to však stotožnenie sa konajúcej osoby s takýmto platným právnym úkonom, a to je možné len vtedy, ak účastník chcel vyvolať dôsledky spojené s platným právnym úkonom napriek tomu, že vedel o neplatnosti pôvodne prejaveneho právneho úkonu. Podľa ods. 2 § 41a OZ nie je platný zastretý právny úkon (simulovaný), keďže tu chýba vôľa účastníkov takého úkonu, platí nezastretý právny úkon (disimulovaný). Musí však zodpovedať vôli účastníkov a súčasne spĺňať všetky jeho náležitosti. Súd poukázal na rozhodnutie publikované pod č. R 1/2021 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021, v zmysle ktorého predpokladom platnosti zastretej disimulovanej zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľností (§ 41a ods. 2 OZ) je o.i. jej uzatvorenie v písomnej forme a tými istými účastníkmi ako zastierajúca (simulovaná) zmluva (uznesenie NS SR z 23. júna 2020 sp. zn. 3Cdo/43/2019).

7. Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalované mali v úmysle uzavrieť darovaciu zmluvu. Zo zhodných výpovedí žalovaných mal za preukázané, že sestra žalovanej 1/ žiadala o výplatu z nehnuteľností, ktoré vlastnila žalovaná 2/, nakoľko ich užívali žalobca a žalovaná 1/ ako manželia a ich deti. Dohodli sa na sume 250.000 Sk a ako protihodnotu žalovaná 2/ ponúkla žalovanej 1/ polovičný podiel na nehnuteľnostiach. Notárka im odporúčala podpísať kúpnu zmluvu namiesto darovacej, s čím súhlasili. Bolo teda preukázané, že vôľa oboch účastníčok kúpnej zmluvy smerovala k uzavretiu darovacej zmluvy, predmetom ktorej bol bezodplatný prevod spoluvlastníckeho podielu žalovanej 2/ do spoluvlastníctva žalovanej 1/. Žalovaná 1/ nikdy nehodlala žalovanej 2/ vyplatiť žiadnu kúpnu cenu a žalovaná 2/ ju nikdy nežiadala vyplatiť. V danom prípade bolo výsledkami vykonaného dokazovania preukázané, že účastníčky zmluvy označenej ako kúpna zmluva len predstierali uzatvorenie kúpnej zmluvy, pretože v skutočnosti mali vôľu uzatvoriť darovaciu zmluvu. Z uvedeného dôvodu je takáto simulovaná zmluva podľa § 37 OZ absolútne neplatná. Súd poznamenal, že disimulovaný právny úkon, darovacia zmluva, by mohol byť platný iba, ak by spĺňal všetky náležitosti právneho úkonu. Keďže podstatnou náležitosťou darovacej zmluvy je písomná forma a súd kúpnu zmluvu vyhodnotil ako neplatnú, nemal k dispozícii disimulovanú darovaciu zmluvu v písomnej forme, ktorej platnosť by mohol vysloviť podľa § 41a ods. 2 OZ. Na základe uvedeného uzavrel, že kúpna zmluva je absolútne neplatná pre rozpor medzi vôľou a prejavom účastníčok zmluvy. Takouto neplatnou zmluvou nemohli žalobca a žalovaná 1/ nadobudnúť spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, Y.Ú.. Ď. do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vo vzťahu k žalovanej 2/ dospel súd k záveru, že v danom prípade nie je daná jej pasívna vecná legitímácia v spore, nakoľko predmetom sporu je spoluvlastnícky podiel patriaci žalovanej 1/, a preto prípadný vyhovujúci rozsudok by do vlastníctva žalovanej 2/ nezasahoval. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol ako nedôvodnú v plnom rozsahu.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1,2 CSP a konštatoval, že žalované boli v konaní úspešné, preto im prináleží nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Nakoľko žalovanej 2/ žiadne trovy konania nevznikli, súd jej ich náhradu nepriznal a úspešnej žalovanej 1/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca v odôvodnení odvolania poukázal na rozpory vyplývajúce podľa jeho názoru z napadnutého rozsudku, keď súd v odôvodnení poukázal na to, že sestra žalovanej 1/ žiadala o výplatu z nehnuteľností, ktoré vlastnila žalovaná 2/ a dohodli sa na sume 250.000 Sk. Ako protihodnotu žalovaná 2/ ponúkla žalovanej 1/ polovičný podiel na nehnuteľnostiach a následne súd uviedol, že kúpna cena žalovanej 2/ nebola nikdy vyplatená, čo je v priamom rozpore s predchádzajúcou vetou. Žalobca uviedol, že v danom prípade išlo o riadnu kúpnu zmluvu spísanú na notárskom úrade a suma podľa dohody medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ bola vyplatená priamo jej sestre, čo nie je v rozpore so zákonom. V konaní nebolo ani popierané, žeby žalobca so žalovanou 1/ neboli vyplatili kúpnu cenu uvedenú v kúpnej zmluve. Súd sa absolútne nezaoberal tvrdením žalobcu ku podstatným a dôležitým skutkovým okolnostiam, prečo tak neurobil v dôvodoch rozsudku súd neuvádza. Napadnutý rozsudok teda neobsahuje vysvetlenie dôvodu rozhodnutia súdu prvej inštancie, resp. obsahuje zmätočné vysvetlenie dôvodov rozhodnutia. Súd prvej inštancie uveril tvrdeniam žalovaných, že notárka napriek ich vôli uzavrieť darovaciu zmluvu im poradila, aby uzavreli kúpnu zmluvu bez akéhokoľvek dôkazu. Toto tvrdenie žalovaných považuje za účelové a ničím nepodložené. V tejto súvislosti zákonodarca nepovažuje za obchádzanie zákona iba postup jedného z manželov, ale aj samotný výsledok, ktorý sa týmto postupom dosiahne, prípravenie druhého manžela o značnú časť majetku patriaceho do BSM, čo v danej veci nepochybne nastalo. Žalovaná 1/ neuniesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala, že kúpna cena nehnuteľností bola zaplatená výhradne z prostriedkov patriacich do jej výlučného vlastníctva. Najmä nepreukázala, že nebola uzavretá riadna kúpna zmluva. Žalované sa dostavili pred notárku N. Z. B. dňa 03.04.2007, riadne spísali kúpnu zmluvu, v ktorej sa uvádza, že bola napísaná, účastníckam prečítaná a vysvetlená, tieto ju schválili a pred notárkou na znak súhlasu vlastnoručne podpísali. Urobili tak právny úkon slobodne a vážne, z vlastnej vôle, určite a zrozumiteľne. V danej veci nemá právny úkon náležitosti iného právneho úkonu, už len s ohľadom na skutočnosť, že bola kúpna zmluva spísaná pred notárkou, ktorá za to nesie zodpovednosť. Súd prvej inštancie sa vo svojom odôvodnení rozsudku týmto nezaoberal, len odcitoval zákon, v dôsledku čoho je rozsudok nepreskúmateľný.

10. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny a zaviazat' žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Poukázala na to, že súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že kúpna zmluva zo dňa 03.04.2007 je neplatným právnym úkonom pre nedostatok vôle účastníkov. Jedná sa o simulovanú zmluvu, ktorá zastiera skutočnú vôľu účastníkov zmluvy uzavrieť darovaciu zmluvu a z toho dôvodu je absolútne neplatná podľa § 37 OZ. Na základe tohto právneho úkonu nemohol žalobca nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam formou BSM. Záver súdu vyplynul z vykonaného dokazovania, z nesporných zhodných tvrdení strán sporu žalobcu aj žalovanej 1/. V spore bolo preukázané, že žalobca a žalovaná 1/ kúpnu cenu žalovanej 2/ nevyplatili, a to ani v dohodnutej lehote jedného mesiaca od povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ani nikdy v budúcnosti. Rovnako strany sporu zhodne potvrdili, že žalobca ani žalovaná 1/ nikdy nemali v úmysle žalovanej 2/ vyplatiť kúpnu cenu a žalovaná 2/ toto nikdy nepožadovala. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že kúpna zmluva bola uzavretá len formálne a v skutočnosti bola uzavretá darovacia zmluva, na základe ktorej žalovaná 1/ nadobudla spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, Y.Ú.. Ď., v rozsahu 1/2 z celku. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že o všetkých okolnostiach uzavretia kúpnej zmluvy bol informovaný, poznal jej obsah aj jej dôsledky, nič proti nej nenamietal. Po citácii ust. § 143 OZ uviedla, že tvrdenia žalobcu v odvolaní o tom, že medzi žalovanou 2/ a žalovanou 1/ bola riadne uzavretá kúpna zmluva preukázané neboli a v rozsudku súdu je zjavný rozpor preukázaný. Žalobca si neuvedomuje rozdiel medzi vôľou účastníkov zmluvy a jej prejavom, ktoré musia byť pri platnej zmluve zhodné. V súdnej veci táto zhoda preukázaná nebola, bol preukázaný opak, t.j. rozpor medzi vôľou a prejavom. Tento fakt činí kúpnu zmluvu neplatnou. Medzi stranami sporu bolo zhodne potvrdené, že žalobca a žalovaná 1/ si vybrali pôžičku v sume 250.000 Sk, ktorú vyplatili sestre žalovanej 1/ K. na jej budúci dedičský podiel z nehnuteľností. Menovaná túto skutočnosť formou čestného prehlásenia potvrdila. Ďalej jednoznačne potvrdili, že pôžička bola počas trvania manželstva žalobcu a žalovanej 1/ v celom rozsahu zaplatená.

Žalovaná 1/ zastáva názor, že napadnutý rozsudok je riadne odôvodnený, žalobca v žalobe ani v ústnych vyjadreniach pred súdom neoznačil žiadne dôkazné prostriedky procesného útoku na svoje tvrdenia, naopak stotožnil sa s tvrdeniami žalovaných. Keďže žalobca nenavrhol vykonanie žiadnych ďalších dôkazov, súd rozhodol na základe zisteného skutkového stavu a jeho rozhodnutie je správne a zákonné. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne neznáme skutočnosti ani dôkazy, opakuje len to, čo uviedol pred súdom prvej inštancie. Odvolanie žalobcu preto považuje za nedôvodné.

11. Žalovaná 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

12. Žalobca v odvolacej replike uviedol, že tvrdenie žalovanej 1/, že žalovaná 2/ nikdy nepožadovala vyplatenie kúpnej ceny je účelové. Požadovala jej vyplatenie druhej dcére na základe ústnej dohody, čo potvrdili všetky strany konania. Žalobca si nebol vedomý tej skutočnosti, že ide o zastretý právny úkon, vo svojej výpovedi uviedol, že keby bol vedel, tak si nikdy nevezme pôžičku na vyplatenie kúpnej ceny, teda ani nemohol vykonať žiadne kroky na zmenu tohto stavu. Ide len o tvrdenie žalovanej, ktoré je účelové a nepodložené žiadnym dôkazom. Má za to, že žalovaná 1/ len účelovo uvádza, že išlo o darovaciu zmluvu a zastretý právny úkon, z jej výpovedí jednoznačne vyplýva, že nikdy si nemyslela, že sa rozvedie a sama spontánne vypovedala, že boli v čase kúpy sporných nehnuteľností manželia, t.j. v danom čase kupovali nehnuteľnosť spoločne do BSM. Podľa názoru žalobcu žalovaná 1/ neunesla dôkazné bremeno, že uzatvorila v skutočnosti darovaciu zmluvu, ako uvádza na svoju obranu a kúpna zmluva bola len zastretý právny úkon. Vo zvyšku odvolacej repliky zotrval na svojom vyjadrení uvedenom v odvolaní proti napadnutému rozsudku.

13. Žalovaná 1/ v odvolacej duplike zotrvala na svojich vyjadreniach uvedených vo vyjadrení k odvolaniu. Uviedla, že nemá povinnosť uniesť dôkazné bremeno, táto povinnosť leží na žalobcovi. V konaní netvrdila, že kúpna cena za spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti bola zaplatená žalovanej 2/. Tvrdila, že jej nikdy nebola zaplatená a v skutočnosti bola uzavretá darovacia zmluva, a toto nepoprel ani žalobca. Poukázala na to, že žalobca nenamietal proti kúpnej zmluve, nežaloval relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy a nikdy sa nesnažil stať sa podielovým spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Stalo sa tak z dôvodu, že žalobca o všetkých týchto skutočnostiach vedel, bol s nimi uzrozmeneý a súhlasil s nimi.

14. Odvolacia duplika žalovanej 1/ bola žalobcovi prostredníctvom právnej zástupkyne doručená dňa 20.04.2022 a žalovanej 2/ doručená dňa 20.04.2022. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

16. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 28.06.2022 o 09.45 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 21.06.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

18. Žalobca namietal odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

20. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými

dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

21. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalobcu nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

23. Žalobca vo svojom odvolaní (v jeho podstatnej časti) len zopakoval svoje námietky a argumenty prednesené pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie vypořadal aj s tým, prečo na ne neprihliadol.

24. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti uplatneného nároku.

25. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k svojmu záveru s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky žalobcu, keďže boli už uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

26. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

27. Predmetom tohto konania je určenie, že spoluvlastnícky podiel žalovanej 1/ k nehnuteľnostiam zapísaným na LV XXX, Y..Ú.. Ď. patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej 1/ v podiele 1/2 k celku.

28. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že predmetom sporu je žaloba o určenie vlastníckeho práva, teda žaloba určovacia podľa ust. § 137 písm. c/ CSP, z ktorého dôvodu vecne správne postupoval súd prvej inštancie, ak skúmal, či žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

29. Vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít možno dospieť k záveru, že žalobca osvedčil na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože v prípade úspechu v spore, by bol aj žalobca zapísaný ako bezpodielový spoluvlastník podielu na nehnuteľnostiach zapísaných W. XXX, Y..Ú.. Ď. v podiele 1/2 k celku, ako k tomu správne dospel aj súd prvej inštancie.

30. Žalobca v spore namietal, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ dňa 03.04.2007 bola uzavretá za trvania manželstva a spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX, k.ú. I. bol nadobudnutý zo spoločných prostriedkov, a teda patrí do BSM žalobcu a žalovanej 1/.

31. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že kúpna zmluva spísaná vo forme notárskej zápisnice č. N 55/2007, Nz 12932/2007, NCRIs 12943/2007 zo dňa 03.04.2007 je neplatná pre nedostatok vôle na strane oboch účastníčok zmluvy, keďže obe chceli uzatvoriť darovaciu zmluvu, a preto je s poukazom na ust. § 37 OZ absolútne neplatná.

32. S uvedeným záverom sa odvolací súd plne stotožňuje.

33. Podľa ust. § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

34. Podľa ust. § 41a ods. 1 OZ, ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby.

35. Podľa ust. § 41a ods. 2 OZ, ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovoľávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

36. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je danosť vôle, ktorú treba vždy spoľahlivo zistiť a posúdiť, či zodpovedá prejavu, ktorý bol ohľadne vôle vykonaný. Danosť vôle chýba aj v prípade dvojstrannej simulácie, ktorá spočíva v tom, že obe strany na základe vzájomného dorozumenia zhodne prejavujú niečo iné, než skutočne chcú, a teda tu dochádza k nezhode ich spoločnej vôle s ich vzájomnými zhodnými prejavmi. V prejednávanej veci takýmto simulovaným (predstieraným) právnym úkonom bola písomná kúpna zmluva s dohodnutou kúpnu cenou 250.000 Sk, pretože nezodpovedala skutočnej vôli predávajúcej ani kupujúcej, keď v skutočnosti účastníčky predmetnej zmluvy chceli uzavrieť darovaciu zmluvu. Tento simulovaný právny úkon trpí nezhodou spoločnej vôle účastníkov a ich zhodujúcich sa vzájomných prejavov, pretože ho účastníci vôbec nechceli urobiť, keďže im chýbala vôľa, ktorá by mohla byť základom pre takýto úkon. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie vecne správne vyhodnotil kúpnu zmluvu ako absolútne neplatný právny úkon, a to pre nedostatok vážnosti vôle v zmysle ust. § 37 ods. 1 OZ.

37. Zároveň uviedol, že úmysel účastníčok uzavrieť darovaciu zmluvu a nie kúpnu zmluvu bol podporený aj tým, že kúpna cena nebola predávajúcej nikdy vyplatená, nikdy jej vyplatenie ani nežiadala a v skutočnosti bola vyplatená tretej osobe, sestre žalovanej 1/ K. ako výplata na jej budúci dedičský podiel, ktorá skutočnosť ani nebola sporná a potvrdil ju aj samotný žalobca.

38. O vadu vôle ide vtedy, ak vôľa nie je skutočne daná, vážna, omylu prostá, určitá a slobodná. Ak subjektu chýba vôľa, ide o úkon absolútne neplatný (non negotium). V tomto prípade právny úkon z hľadiska práva vôbec nevznikne, nakoľko mu chýba podstatný pojmový znak právneho úkonu. Ide o prípady, keď chýba vôľa konajúceho, môže však ísť aj o vady určitosti a zrozumiteľnosti prejavu vôle. Otázka, či úkon bol urobený vážne je predovšetkým skutkovou otázkou, a to zistením okolností, za ktorých bol úkon urobený, teda či konajúci sledoval vyvolanie takých účinkov, ktoré s prejavom vôle spája právny poriadok.

39. Nedostatok vážnosti vôle je okolnosť zakladajúca neplatnosť zmluvy v zmysle § 37 ods. 1 OZ, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. O nedostatok vážnosti vôle ide vtedy, keď sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje, resp. síce existuje, avšak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. K takýmto prejavom vôle patria medziiným úkony urobené s vnútornou výhradou a simulované právne úkony. Pokiaľ právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti (§ 41a ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka). Z uvedeného potom vyplýva, že ak má byť určitým právnym úkonom urobeným len „naoko“ (tzv. simulovaným právnym úkonom) zastieraný iný právny úkon (tzv. disimulovaný právny úkon), je simulovaný právny úkon neplatný z dôvodu nedostatku skutočnej vôle konajúcich subjektov urobiť tento úkon. V takých prípadoch platí zastieraný právny úkon; podmienkou ale je, že zastieraný právny úkon zodpovedá vôli subjektov a že spĺňa náležitosti požadované zákonom pre jeho platnosť. Pokiaľ by bol sám zastieraný právny úkon nedovolený (priečil by sa zákonu), bol by tiež neplatný s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka (R NS SR sp. zn. 3 Cdo 144/2010 z 30. marca 2011).

40. V danom prípade vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo preukázané, že účastníčky zmluvy označenej ako kúpna zmluva len predstierali uzatvorenie kúpnej zmluvy, pretože v skutočnosti mali vôľu uzatvoriť darovaciu zmluvu.

41. Keďže predmetná kúpna zmluva ako dvojstranný právny úkon nebola urobená vážne (absentoval v nej jeden prvok vôle - vážnosť), je takáto simulovaná zmluva podľa § 37 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná.

42. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že nemal žiadnu disimulovanú darovaciu zmluvu v písomnej forme, ktorej platnosť by mohol vysloviť podľa § 41a ods. 2 OZ.

43. Aj s týmto záverom sa odvolací súd stotožňuje.

44. Disimulovaný právny úkon účastníčok zmluvy by mohol byť platný, iba ak by spĺňal všetky náležitosti právneho úkonu. V danom prípade sa teda darovacia zmluva považuje za disimulovaný právny úkon, a nakoľko podstatnými náležitosťami darovacej zmluvy je dohoda o predmete daru, dohoda o jeho bezodplatnosti a jej písomná forma v prípade keď je predmetom daru nehnuteľnosť, súd mal skúmať splnenie týchto podstatných náležitostí.

45. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že aj keď vôľou účastníčok bolo uzavretie darovacej zmluvy, darovacia zmluva ako disimulovaný právny úkon nebola vyhotovená v písomnej forme, čo je nevyhnutným predpokladom jej platnosti, ak sa týka nehnuteľností, a jej predmetom nebola dohoda o bezodplatnosti.

46. Na základe uvedeného možno skonštatovať neplatnosť disimulovaného právneho úkonu - darovacej zmluvy, ktorá otázka je v rámci tohto sporu stále posudzovaná ako otázka predbežná.

47. Nakoľko nebola preukázaná platnosť disimulovaného právneho úkonu - darovacej zmluvy, žalobca a žalovaná 1/ nemohli nadobudnúť sporný spoluvlastnícky podiel do BSM, nedošlo k zmene vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti (podielu na nej), z ktorého dôvodu vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobu žalobcu zamietol.

48. Nedôvodná je odvolacia námietka žalobcu, že súd z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne závery.

49. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovanej 2/ ako predávajúcej z kúpnej zmluvy, nebola kúpna cena nikdy vyplatená. Zhodnými výpoveďami strán sporu ako aj z čestného vyhlásenia K. bolo preukázané, že suma 250.000 Sk bola vyplatená práve jej. Žalovaná 2/ sa zároveň vyjadrila, že nikdy vyplatenie danej sumy nežiadala. Ak sa vyjadrila, že daná suma má byť vyplatená druhej dcére K. je nevyhnutné uviesť aj dôvod, a to vyplatenie ako jej budúceho dedičského podielu.

50. Zároveň bola preukázaná zhoda vôle žalovaných uzatvoriť darovaciu a nie kúpnu zmluvu, táto otázka je predovšetkým skutkovou otázkou a súd prvej inštancie túto otázku skúmal zisťovaním okolností, za ktorých bol úkon urobený. V spore nebolo preukázané, že žalovaná 2/ chcela uzatvoriť kúpnu zmluvu, sama sa vyjadrila, že chcela uzatvoriť darovaciu zmluvu, do budúca vysporiadať svoj majetok aby sa to neriešilo v dedičskom konaní a s týmto zámerom spolu so žalovanou 1/ navštívili aj notársky úrad.

51. Skutočnosť, či suma 250.000 Sk vyplatená žalobcom a žalovanou 1/ p. D. bola zaplatená výhradne z prostriedkov patriacich do výlučného vlastníctva žalovanej 1/ a nie patriacich do BSM, nie je predmetom tohto sporu, preto právne bezvýznamná je odvolacia námietka žalobcu, že žalovaná 1/ v tomto smere neunesla dôkazné bremeno.

52. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

53. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol žalobca neúspešný, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla mu povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešným žalovaným. Odvolací súd priznal žalovanej 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalovanej 2/ však preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto jej súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

54. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).